

درس هفتم

درس هفتم

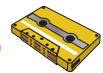
آیت اول تا چهاردهم سوره ی نوح را از تراز گوش کنید. همراه آن بخوانید و کلمات را نشان دهید.

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم

- ۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
- ۲- اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلَىٰ قَوْمِهٖ
- ۳- اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ
- ۴- مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ
- ۵- قَالِ يَا قَوْمِ اِنِّیْ لَكُمْ نَذِیْرٌ مُّبِیْنٌ
- ۶- اَنْ اَعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ وَاَطِیْعُوْا
- ۷- یَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوْبِكُمْ
- ۸- وَیُؤَخِّرْكُمْ اِلَیَّ اَخْلَیْ سَمْعٰی

- ۹- اِنَّ اَخْلَیَّ اللّٰهَ اِذَا جَاءَ لَا یُؤَخِّرُ
- ۱۰- لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ
- ۱۱- فَاقْرَءْ رَبِّیْ اِنِّیْ دَعَوْتُ قَوْمِی لَبُلًّا وَتَهْلَاکًا
- ۱۲- فَكَلِمَةً نَّبَذْتُهَا عَلٰی اَیِّمٰی اِلٰہِ اِرَاکًا
- ۱۳- وَ اِلَیَّ کَلِمًا دَعَوْتُ لَهُمْ لِیَغْفِرَ لَهُمْ
- ۱۴- فَجَعَلْتَا اَصَابِعَهُمْ فِی مٰذٰبِهِمْ
- ۱۵- وَ اسْتَفْسَسُوا بَیْٰٔتِهِمْ
- ۱۶- وَ اَضْرَبُوْا وَاَسْتَفْکَرُوْا اَسْتَفْکٰرًا
- ۱۷- ثُمَّ اِنِّیْ دَعَوْتُ لَهُمْ جَهٰنًا
- ۱۸- ثُمَّ اِنِّیْ اَعْلَنْتُ لَهُمْ
- ۱۹- وَ اَسْرَزْتُ لَهُمْ اِسْرَآءًا

روش تدریس و تمرین قرائت

تدریس، تمرین و ارزش‌یابی این درس نیز براساس روش کلی با «پیش‌قرائت، تمرین با نوار، رفع اشکالات جمعی، بازخوانی ترکیب‌های مشکل، فردخوانی، رفع اشکالات فردی و پاسخ‌گویی به پرسش‌ها» انجام می‌شود. رسیدگی به اشکالات قرائت دانش‌آموزان نیز با جلب توجه آنان به علامتی که درباره‌ی آن اشتباه کرده‌اند، مقایسه‌ی غلط با صحیح، تکرار جمله به صورت جمعی و فردی و در صورت نیاز نوشتن ترکیب موردنظر روی تابلو، و بخش‌خوانی و شمرده‌خوانی دانش‌آموزان انجام می‌شود.

برای مطالعه دبیران

تذکرات خاص درس

۱- تأکید بر اتصال حرکت قبل از حروف ناخوانا به ساکن یا تشدید و بیان کامل حروف مشدد در ترکیب‌های زیر: **أَنْ اَعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ، وَاسْتَغْسُوا، وَاصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا، فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ، يُرْسِلِ السَّمَاءَ.**

۲- توجه به ترکیب‌های همزه و شکل کوچک واو مدی در کلمه‌های **يَأْتِيهِمْ، يُؤَخِّرُكُمْ، لَا يُؤَخِّرُ، آذَانِهِمْ، إِنَّهُ.**

۳- توجه به حالت وقف کلمه‌های **قَوْمِي، مُسَمِّي.**

۴- موارد ادغام و اخفاء که ممکن است مورد سؤال باشد: **أَنْذِرْ، مِنْ قَبْلِ، أَنْ يَأْتِيَهُمْ، نَذِيرٌ مُبِينٌ، مِنْ ذُنُوبِكُمْ، أَجَلٍ مُسَمِّي، لَيْلًا وَنَهَارًا، بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ.**

انس با قرآن در خانه (قسمت الف)

قرائت آیه‌های درس برای اعضای خانواده، در صورت امکان تمرین با نوار آیات درس، و در صورت علاقه همکاری با افراد ضعیف و حفظ کردن برخی آیات درس.

ارزش‌یابی قرائت

پرسش آیات درس در جلسه‌ی بعد؛ هر دانش‌آموز ۳ تا ۴ سطر از آیه‌ها را می‌خواند و نمره می‌گیرد. به این ترتیب، هر ۷ نفر تقریباً یک بار آیات درس را می‌خوانند. برای افرادی که با صوت زیبا و شبیه نوار می‌خوانند یا در تقویت قرائت افراد هم‌گروه خود به‌طور مؤثر تلاش می‌کنند، برای هر مورد تا ۲ امتیاز تشویقی در نظر گرفت یا در صورت امکان، جوایزی به آن‌ها اهدا کرد.

روش تدریس مفاهیم (کار در کلاس)

جدول ۱ (کلمات)

عبادت کنید			هشداردهنده			دعوت کردم			گاهان		
ریشه	ترکیب	معنا	ریشه	ترکیب	معنا	ریشه	ترکیب	معنا	ریشه	ترکیب	معنا
ك	أَعْبَدُوا	که، این که	ع	أَعْبَدُوا	عبادت کنید	ع	أَعْبَدُوا	عبادت کنید	ع	أَعْبَدُوا	عبادت کنید
ه	أَنْذِرْ	هشدار ده	ع	أَنْذِرْ	هشدار ده	ع	أَنْذِرْ	هشدار ده	ع	أَنْذِرْ	هشدار ده
ب	بَأْتِي	بیاید	ع	بَأْتِي	بیاید	ع	بَأْتِي	بیاید	ع	بَأْتِي	بیاید
د	أَدْعُوكُمْ	دعوت کنید	ع	أَدْعُوكُمْ	دعوت کنید	ع	أَدْعُوكُمْ	دعوت کنید	ع	أَدْعُوكُمْ	دعوت کنید
ن	نَذِيرٌ	نذیر	ع	نَذِيرٌ	نذیر	ع	نَذِيرٌ	نذیر	ع	نَذِيرٌ	نذیر
س	سَبَّحْتَ	سبحان	ع	سَبَّحْتَ	سبحان	ع	سَبَّحْتَ	سبحان	ع	سَبَّحْتَ	سبحان

این جدول را نیز مطابق آنچه در بخش کلیات گفته شد، دانش‌آموزان تکمیل می‌کنند و سپس با راهنمایی شما به تصحیح آن می‌پردازند. برای تعمیق یادگیری، می‌توان از آشنایی دانش‌آموزان با هم‌خانواده‌ی کلمه‌ها استفاده کرد؛ مانند: «أَعْبَدُوا» به معنای «عبادت کنید». همچنین، از معنای مشابه کلمات هم‌خانواده می‌توان بهره گرفت؛ مثلاً به کمک «أَنْذِرْ» به معنای «هشدار ده» می‌توان معنای «نذیر» یعنی «هشدار دهنده» را از میان چند کلمه‌ی داده شده تشخیص داد. در مورد این جدول به مطالب زیر توجه کنید.

۱- در این جدول چندین فعل آمده است. می‌دانیم در فعل، علاوه بر معنای اصلی (مصدر فعل) زمان و شخص (صیغه‌ی فعل) نیز لحاظ می‌شود؛ بنابراین، یادگیری فعل طولانی‌تر و پرنکته‌تر و در نتیجه، آموزش آن نیز مشکل‌تر است؛ مثلاً، در فعل «يَأْتِي» به معنای «بیاید» یا «می‌آید»، علاوه بر معنای «آمدن» باید به زمان و شخص فعل هم توجه کرد تا این کلمه با «می‌آیند» یا «آمد» اشتباه نشود. نکته‌ی مهم در این موارد، فهمیدن و به‌خاطر سپردن معنای صحیح فعل است. در این مواقع، با شکل و ساخت زبان عربی کلمه کاری نداریم، و دانش‌آموز باید زمان و شخص هر فعل را با توجه به معنای آن در فارسی به روشنی بشناسد و به آن توجه کند. این موضوع که چرا فعل در زبان عربی به این شکل آمده است یا برای ساخت آن چه باید کرد، مربوط به درس عربی است.

۲- يَأْتِي: بیاید. يَأْتِي، فعل مضارع است و به نظر می‌رسد معنای آن «می‌آید» باشد. توجه کنید که فعل مضارع در فارسی به دو صورت اخباری و التزامی وجود دارد که اولی همراه با «می» و دومی بدون «می» است.

فعل «يَأْتِي» در این درس (أَنْ يَأْتِي)، به صورت فعل التزامی یعنی بدون «می» ترجمه شده

است. این نکته در سایر دروس نیز مورد توجه قرار گرفته است. یعنی، اگر افعال مضارع فقط به صورت التزامی آمده باشند، بدون «می» و اگر فقط به صورت اخباری آمده باشند، با «می» معنا می‌شوند. بنابراین، هرکدام از معانی را که دانش‌آموزان مطرح کنند، صحیح است. البته دبیر باید در فرصت مناسب توضیح بیش‌تری بدهد.

جدول ۲ (ترکیب‌ها)

ترکیب	معنا	ترکیب	معنا
۱. أَذْبَرُ قَوْمَكَ	اترو - خدا	۱. عَذَابُ أَلِيمٌ	
۲. أُعْبِدُوا اللَّهَ		۲. يَا قَوْمِ	
۳. تَغْفِرْ لَكُمْ		۳. إِنِّي لَكُمْ	
۴. مِنْ لَدُونِكُمْ	توبه - خدا	۴. لَذِئْرٍ مُسِيئٍ	
۵. يَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ			
۶. يَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا			

- ۱- **أَذْبَرُ قَوْمَكَ**: هشدار ده قومت را. اولاً، می‌گوییم «قومت» و نه «قوم تو»؛ زیرا شکل دوم در فارسی رایج و صحیح نیست و ثانیاً علامت مفعول (را) در آخر جمله لازم است.
  - ۲- **عَذَابٌ أَلِيمٌ**: عذابی دردناک. بهترین ترجمه برای واژه‌ی عذاب، خود آن است. در این ترکیب، چون «عَذَابٌ» تنوین دارد (نکره است)، بهتر است به صورت «عذابی» معنا شود.
  - ۳- **يَا قَوْمِ**: ای قوم من. «قوم» که پس از حرف ندا (یا) آمده است، مُناداست. توجه کنید که در چنین حالتی، کسره‌ی آخر مُنادا (قوم) اغلب مخفّف ضمیر «ی» است؛ مانند **يَا رَبِّ** (ای پروردگار من، پروردگارا) که «یا رَبِّی» بوده است.
  - ۴- **أُعْبِدُوا اللَّهَ**: عبادت کنید خدا را.
  - ۵- **يَغْفِرْ لَكُمْ**: می‌آمرزد برای شما
  - ۶- **مِنْ لَدُونِكُمْ**: از گناهانتان
  - ۷- **يَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ**: قرار می‌دهد برای شما بهشت‌هایی را. «جَنّات» در این جا بهتر است به صورت «بهشت‌هایی» معنا شود و نیز حرف «را» فراموش نگردد.
  - ۸- **يَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا**: قرار می‌دهد برای شما رودهایی را.
- ترکیب‌های این درس برای تمرین معنا کردن اسم نکره (مانند عذاب، نذیر، جَنّات، آنهارا) و همچنین آوردن «را» بعد از مفعول (مانند اللّهُ، جَنّات، آنهارا) بسیار مناسب است.

جدول ۳ (ترجمه جاهای خالی)

۱	قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ	قطعاً آمد برای شما	نوری
۲	وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا	به سوی شما نوری روشنگر	
۳	لَقَدْ جَاءَكُمْ الْخُلُقِيُّ مِنْ رَبِّكَ (سوره اعراف)	قطعاً	حق از سوی پروردگارت
۴	وَلَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ	قطعاً آمد برای آن‌ها	از خودشان
۵	إِنَّ اللَّهَ زَيْيٌّ وَرَبُّكُمْ فَاقْتَدُوا (سوره اعراف)	قطعاً خدا	و پروردگارت متابعت پس

این تمرین، برای اولین بار به این صورت آمده است که دانش آموز با تطبیق معنای عبارت قرآنی و معنای داده شده، معنای کلمه‌ها و قسمت‌های ترجمه شده را می‌یابد، و کلمات ترجمه نشده را تشخیص می‌دهد و معنای آن‌ها را در جای خالی می‌نویسد. دانش آموزان با انجام دادن این تمرین، ضمن مرور معنای کلمات، نمونه‌ای از ترجمه‌ی ساده و در عین حال کلمه به کلمه را به‌طور آسان تجربه می‌کنند. مثلاً به عبارت چهارم «لَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ» توجه کنید. ممکن بود دانش آموز بدون آموختن آنچه تاکنون بیان شده است و فقط با دانستن معنای لغات، چنین ترجمه کند: «قطعاً آمد آن‌ها پیامبر از آن‌ها» ولی اکنون با «قطعاً آمد برای آن‌ها ... از خودشان» آشنا می‌شود که با نوشتن معنای «رسول»، جمله را کامل می‌کند.

برخی نکات درباره‌ی این تمرین به شرح زیر است:

۱- کلمه‌های جا افتاده در این تمرین، به ترتیب عبارت‌اند از: از سوی خدا، و نازل کردیم، آمد برای تو، پیامبری، پروردگار من، بپرسید او را.

۲- در عبارت سوم دانش آموز ممکن است «جاءَكَ» را «آمد تو» یا طبق آنچه قبلاً فرا گرفته است، «آمد تو را» معنا کند. از دانش آموزان پرسید که «آمد تو را» یعنی چه. مسلماً خواهند گفت که یعنی «آمد برای تو». به این ترتیب، معنای بهتر و روان‌تر به دست می‌آید. مشابه این معنا در عبارت چهارم وجود دارد که «جاءَهُمْ» به صورت «آمد برای آن‌ها» معنا شده است.

معنی	صنع	معنا	عبره
بهنث‌ها	بهنثات	بهنث	جلبه
		نشانه	دانه
		عبود	تعمیر
		ریته	فرچه
		ذن مؤمن	مؤبنة
		کار خوب	صلیحة

جدول ۴ (جمع مؤنث سالم)

در این تمرین، از دانش آموزان انتظار داریم کلماتی را که طبق این قاعده (جمع مؤنث سالم) جمع بسته می‌شوند، بشناسند. مثلاً بتوانند تشخیص دهند که «صالحات» جمع «صالحه» یا «صالحه» مفرد «صالحات» است. بنابراین آموزش قواعد ظریف‌تر و کامل‌تر به آن‌ها - مثلاً این که به‌طور کلی چه کلماتی را می‌توان این‌گونه جمع بست یا ... - ضرورتی ندارد.

جدول ۳ (ترجمه جاهای خالی)

۱	قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ	قطعاً آمد برای شما	نوری
۲	وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا	به سوی شما نوری روشنگر	
۳	لَقَدْ جَاءَكُمْ الْخُلُقِيُّ مِنْ رَبِّكَ (سوره اعراف)	قطعاً	حق از سوی پروردگارت
۴	وَلَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ	قطعاً آمد برای آن‌ها	از خودشان
۵	إِنَّ اللَّهَ زَيْيٌّ وَرَبُّكُمْ فَاقْتَدُوا (سوره اعراف)	قطعاً خدا	و پروردگارت متابعت پس

این تمرین، برای اولین بار به این صورت آمده است که دانش آموز با تطبیق معنای عبارت قرآنی و معنای داده شده، معنای کلمه‌ها و قسمت‌های ترجمه شده را می‌یابد، و کلمات ترجمه نشده را تشخیص می‌دهد و معنای آن‌ها را در جای خالی می‌نویسد. دانش آموزان با انجام دادن این تمرین، ضمن مرور معنای کلمات، نمونه‌ای از ترجمه‌ی ساده و در عین حال کلمه به کلمه را به‌طور آسان تجربه می‌کنند. مثلاً به عبارت چهارم «لَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ» توجه کنید. ممکن بود دانش آموز بدون آموختن آنچه تاکنون بیان شده است و فقط با دانستن معنای لغات، چنین ترجمه کند: «قطعاً آمد آن‌ها پیامبر از آن‌ها» ولی اکنون با «قطعاً آمد برای آن‌ها ... از خودشان» آشنا می‌شود که با نوشتن معنای «رسول»، جمله را کامل می‌کند.

برخی نکات درباره‌ی این تمرین به شرح زیر است:

۱- کلمه‌های جا افتاده در این تمرین، به ترتیب عبارت‌اند از: از سوی خدا، و نازل کردیم، آمد برای تو، پیامبری، پروردگار من، بپرسید او را.

۲- در عبارت سوم دانش آموز ممکن است «جاءك» را «آمد تو» یا طبق آنچه قبلاً فرا گرفته است، «آمد تو را» معنا کند. از دانش آموزان پرسید که «آمد تو را» یعنی چه. مسلماً خواهند گفت که یعنی «آمد برای تو». به این ترتیب، معنای بهتر و روان‌تر به دست می‌آید. مشابه این معنا در عبارت چهارم وجود دارد که «جاءهم» به صورت «آمد برای آن‌ها» معنا شده است.

معنی	صنع	معنا	عبره
بهنث‌ها	بهنثات	بهنث	جمله
		نشانه	آیه
		میوه	نَمْرُود
		ریشه	فرجته
		ذن مؤمن	مؤمینه
		کار خوب	صلیحة

جدول ۴ (جمع مؤنث سالم)

در این تمرین، از دانش آموزان انتظار داریم کلماتی را که طبق این قاعده (جمع مؤنث سالم) جمع بسته می‌شوند، بشناسند. مثلاً بتوانند تشخیص دهند که «صالحات» جمع «صالحه» یا «صالحه» مفرد «صالحات» است. بنابراین آموزش قواعد ظریف‌تر و کامل‌تر به آن‌ها - مثلاً این که به‌طور کلی چه کلماتی را می‌توان این‌گونه جمع بست یا ... - ضرورتی ندارد.

پرسش برای گفت و گو و پژوهش

- ۱- چرا کنعان به حضرت نوح (ع) ایمان نیاورد؟
- ۲- سرنوشت فرزندان دیگر حضرت نوح چه شد؟
- ۳- داستان حضرت نوح در چه سوره‌هایی از قرآن آمده است؟
- ۴- برخی از اشعاری را که درباره‌ی حضرت نوح و کنعان آمده است، گردآوری کنید.
- ۵- چه حیواناتی سوار کشتی حضرت نوح شدند؟

انس با قرآن در خانه

الف - آيات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود چند بار با دقت بخوانید.

ب - آيات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- إنا أرسلنا نوحا إلى قومه

۲- أن أنذِر قوماك

۳- من قبل أن يأتيهم عذابك أليم

۴- قال يا قوم إني لكم نذير مبين

۵- أن اعبدوا الله

۶- يعظركم من دونكم

۷- قال زين إني دعوت قومي لئلا ينهالوا

۸- فقد جاءكم من الله نور و كتاب مبين

« زین » زنی الی روزگار، روزگار

روش بررسی تکلیف انس با قرآن در خانه (قسمت ب)

همان‌طور که در درس‌های قبل نیز گفته شده است، پرسش از بخش مفاهیم براساس حلّ تکلیف انس با قرآن در خانه انجام می‌شود. از یکی از دانش‌آموزان بخواهید جمله‌ی اول و ترجمه‌ی آن را که قبلاً نوشته است، بخواند تا در صورت غلط بودن تصحیح شود. می‌توان از دانش‌آموزان

درباره‌ی کلمه‌ها و ترکیب‌های به کار رفته در این عبارت یا سایر ترکیب‌ها و مفاهیم این درس، به طور شفاهی سؤال کرد تا پرسش کامل شود. این روش تا پایان عبارت‌های انس با قرآن در خانه ادامه می‌یابد. در زیر توضیحات و نکاتی درباره‌ی این عبارت‌ها آمده است. به آن‌ها توجه کنید.

۱- اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلَى قَوْمِهِ : قطعاً ما فرستادیم نوح را به سوی قومش. ممکن است دانش‌آموزان کلمه‌ی «ما» را ننویسند، نوشتن این کلمه اشکالی ندارد ولی برای آن‌ها توضیح می‌دهیم که خوب است نوشته شود تا معنای ترکیب‌هایی مانند «اِنَّا» به خوبی روشن شود. به حرف «را» پس از نوح و ترجمه‌ی ضمیر «له» به صورت «ش» توجه کنید. اگر دانش‌آموزان بنویسند «قوم او» غلط محسوب نمی‌شود ولی برای آن‌ها توضیح می‌دهیم که در این گونه موارد، بهتر است «قومش» معنا کنیم؛ چون جمله‌ی «قطعاً ما فرستادیم حضرت نوح را به سوی قوم او» ابهام دارد.

۲- اَنْ اَنْذِرَ قَوْمَكَ : که هشدار ده قومت را. دانش‌آموزان با ترجمه‌ی کلمه به کلمه (تحت‌اللفظی) به همین معنا دست می‌یابند. آنچه در این مرحله اهمیت دارد، جلب توجه دانش‌آموزان به زمان افعال و تفاوت آن‌ها با هم است. در این باره برای دانش‌آموزان توضیح دهید که مثلاً، «هشدار ده» فعل امر است، در این مرحله ساخت و صیغه‌ی افعال در زبان عربی را توضیح ندهید. آنچه اهمیت دارد، جلب توجه دانش‌آموزان به تفاوت زمان افعال در زبان فارسی است. مثلاً باید تشخیص دهند که «هشدار ده» با «هشدار می‌دهی» و «هشدار دادی» متفاوت است؛ بدون این که معادل هر یک از این‌ها را در قرآن یا زبان عربی بشناسند. در این مرحله، آنچه از دانش‌آموزان خواسته می‌شود این است که آن‌ها فقط معنای یک لغت را بدانند، مثلاً «اَنْذِر»، یعنی «هشدار ده».

۳- مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ : قبل از این که بیاید ایشان را (برای ایشان) عذابی دردناک. «مِنْ قَبْلِ» به صورت «قبل از» و بقیه‌ی کلمات هم تحت‌اللفظی معنا می‌شوند. نکته‌ی قابل توجه این است که در زبان عربی یا قرآن کریم، ضمیر «هُم» مفعولاً به فعل، «يَأْتِي» است اما در فارسی معمولاً آن را به صورت «بیاید ایشان را» معنا نمی‌کنیم بلکه به صورت مفعول با واسطه (متمم فعل)، یعنی «برای ایشان»، معنا می‌شود. منظور این است: «پیش از این که عذاب دردناک به ایشان برسد». این مفهوم از همان ترجمه‌ی تحت‌اللفظی به دست می‌آید. در صورت نیاز، می‌توان برای دانش‌آموزان، بیشتر توضیح داد تا معنای ترجمه‌ی تحت‌اللفظی را به خوبی بفهمند.

۴- قَالَ يَا قَوْمِ اِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ : گفت ای قوم من! قطعاً من برای شما هشداردهنده‌ای آشکارم. عبارت به طور تحت‌اللفظی معنا می‌شود و مشکل خاصی ندارد. فقط باید به ترجمه‌ی «قوم» و نیز آخر جمله که فعل ربطی «هستم» می‌آید، توجه کرد. منظور از «نَذِيرٌ مُّبِينٌ» این است که «من به

وضوح و آشکارا هشدار دهنده‌ی شما هستیم».

۵- أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ: این که عبادت کنید خدا را. توجه دارید که کلمه‌ی اول همان «أَنْ» است که برای اتصال به حرف ساکن پس از خودش کسره گرفته است. ممکن است دانش‌آموزان توانا تر، در عبارت‌های کوتاه، فعل را در آخر جمله بیاورند (این که خدا را عبادت کنید). در این صورت آن‌ها را تشویق می‌کنیم و می‌گوییم این کار بهتر و صحیح‌تر است ولی حالت اول نیز کاملاً مورد قبول است. توجه داشته باشید که در مراحل اولیه‌ی آموزش مفاهیم، لازم نیست به دانش‌آموزان تذکر دهید که بهتر است فعل را در آخر جمله بیاورند. آنان به فراخور توانایی خود در زبان فارسی به تدریج و خود به خود این کار را انجام خواهند داد.

۶- يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ: می‌آمرزد برای شما از گناهانتان. ممکن است شما بگویید: «می‌آمرزد گناهان شما را». این ترجمه نیز صحیح است اما چون دانش‌آموزان عبارت‌ها را تحت اللفظی معنا می‌کنند، خواهند گفت: «می‌آمرزد برای شما...»؛ که اتفاقاً با توجه به ادامه‌ی عبارت، می‌تواند صحیح‌تر باشد. در صورتی که ترجمه‌ی عبارت به توضیح نیاز داشته باشد، می‌توانید با پرسیدن از دانش‌آموزان، به مفهوم روشن‌تر عبارت (می‌آمرزد گناهان شما را) برسید.

همان‌طور که می‌دانید، حرف «مِنْ» در زبان عربی چند معنا دارد؛ گاهی به معنای «بعضی از» است؛ در این صورت، معنای عبارت بالا می‌شود: «بعضی از گناهان شما را می‌آمرزد» و گاهی نیز «زائده» یا «مزیده» است که در این صورت، بر معنای جمله تأکید می‌کند ولی در ترجمه تأثیر خاصی ندارد و به صورت «گناهان شما را می‌آمرزد» معنا می‌شود و در اصطلاح، به «مِنْ» یا معنای اول «مِنْ تَبْعِيضِيَّة» می‌گویند. مطلب اخیر برای آشنایی بیشتر دبیران محترم ارائه شد و بدیهی است که بیان آن برای دانش‌آموزان نیازی نیست.)

۷- قَالَ رَبِّ اِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَ نَهَارًا: گفت ای پروردگار من (پروردگارا) قطعاً من فراخواندم قومم (قوم خود) را شب و روز. عبارت به صورت ترجمه‌ی تحت اللفظی به راحتی و به روشنی معنا می‌شود. گفتنی است که «رَبِّ» در این‌جا مناد است و در واقع، «یا رَبِّي» بوده است. حرف ندا (یا) گاهی حذف می‌شود و ضمیر «ی» برای تلفظ ساده‌تر به صورت کسره در آخر کلمه‌ی (رَبِّ) می‌آید.

۸- قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَ كِتَابٌ مُبِينٌ: قطعاً آمد برای شما از سوی خدا نور و کتابی آشکار. «جاء» همان‌طور که در جدول کلمات آمده است، گاهی «آمد» و گاهی «آمد برای» معنا می‌شود. در این‌جا، معنای دوم مناسب‌تر و روشن‌تر است.